

XXXIV. tečaj.

V Kamniku, september 1917.

9. zvezek.

P. Stanislav Škrabec, zlatomašnik.

daj v hudem vojnem času so nam hrupne slavnosti v resnici neprijetne: preveliko je nasprotje mej njimi in resnim časom, ki v njem živimo. Preveč je gorja na svetu, da bi mogel resen človek veselje imeti nad zabavami in veselicami.

Imamo pa tudi take slovesnosti, ki so v vseh časih in tudi v sedanjem popolnoma na mestu, slovesnosti, ki so silno redke. Taka redka slovesnost se je obhajala letos 3. avgusta v samostanski kapeli v Ljubljani pri frančiškanih. Ta dan je pristopil k altarju Gospodovemu častitljivi starček in daleč na okoli znani učenjak P. Stanislav Škrabec, da je opravil svojo zlato mašo.

Zlata maša! Po pravici ji je dalo naše verno ljudstvo to lepo ime! Skozi celih petdeset let služiti Gospodu, Kralju nebes in zemlje, ter prinašati v tej dolgi dobi dan za dnem spravni dar za vse ljudi, ali ni to še veliko več vredno ko kupi zlata in drugih dragocenosti. Misliti pa moramo zlasti na to, da je bil naš častitljivi zlatomašnik vzor duhovnika skozi vsa leta. Huda je morala biti bolezen, ki ga je zadržala, da kedaj ni opravil

presv. daritve. V spovednici je bil vedno neumorno delaven. S prav posebno ljubeznijo je gojil cvetice, da so krasile lepe altarje prisrčne kostanjeviške cerkve. Sam jih je spletal v primerne šope in tako pripomogel k povzdignjenju službe božje.

Zasadil je pa blagi mož tudi duhoven vrt ter na njem zasejal vse polno prelepih duhovnih cvetic. Ta vrt je znani nabožni list „Cvetje“, namenjen v prvi vrsti tretjerednikom sv. Frančiška, pa tudi vernemu slovenskemu ljudstvu sploh.

„Imenovati ga hočemo »Cvetje z vrtov sv. Frančiška«, tako je bilo povedano na platnicah prve številke, ki je izešla v solčni Gorici. „Spominja naj nas to ime“, tako je rečeno nadalje, „nebeškega cvetja, ki so ga v vencih zmage po hudih vojskah prejeli častitljivi svetniki in svetnice redov sv. Frančiška, spominja naj dišečih rož njihovih čednosti, ki so rastle in se razcvetale v vednem boju zoper zavrženega angelja, zoper zapeljivi svet, zoper lastno po izvirnem grehu popačeno nagnjenje.“

„In ravno to“, tako beremo nadalje, „ima biti glavni namen našega lista: krščanskih čednosti učiti, zanje navduševati s prelepimi, svitlimi zgledi našega sv. očeta Frančiška in drugih svetnikov in svetnic, ki so v njegovih treh redovih Bogu služili. Seznaniti hočemo naše bravece natančneje ž njihovim življenjem in — kolikor jih more tudi manj učenim razumljivih biti — ž njihovimi spisi v priprostih prestavah.“

To je „Cvetje“ ob svojem rojstvu pred dobrimi 37 leti obljubilo. Če imamo pred očmi splošne težave tedanjega časa, zlasti pa skromne tiskarske razmere ter uboštvo naše literature, tedaj moramo reči, da je bilo veliko obljubljenega. Zvesti naročniki in braveci „Cvetja“ pa tudi dobro vedo, da je vredništvo to obljubo skozi dolgo vrsto let zvesto spolnovalo.

Čednosti, ki jih je „Cvetje“ od začetka in nadalje skozi in skozi učilo in priporočalo, so res krščanske in postavljene na trdno podlago svetega evangelija in trdnih katoliških načel. Ni lahko v tem oziru vedno pravo zadeti in veliki učenjaki so že zašli na kriva pota, ko so hoteli druge učiti. „Cvetje“ je pa hodilo, kar lahko z mirno vestjo trdimo, nepretrgoma pravo, srednjo pot. Polagoma, previdno in premišljeno je stopalo naprej, mnogim se je zdelo prepočasno, ali hodilo je gotovega in varnega koraka. Urednik — naš častitljivi zlatomašnik — je z največjo skrbjo sestavljal in popravljaj in pilil ne samo lastne, temuč tudi vse druge

v „Cvetju“ objavljene spise. Nič ni smelo v tisek, kar ni bilo v stvarnem oziru dobro premišljeno in trdno podprto. Nihče ne bi verjel, koliko dnevnega in nočnega truda je v „Cvetju“ nako-pičenega. —

„Cvetju“ in njegovemu dolgoletnemu uredniku pa moramo šteti v prav posebno zaslugo, da je prinašalo skozi vsa leta lepo in skrbno sestavljene popise življenja svetnikov in svetnic božjih, zlasti iz treh redov serafinskih, ki jih je naše verno ljudstvo rado bralo in gotovo ne brez koristi. Tako je imenovani list silno veliko pripomogel k duhovnemu napredku slovenskega ljudstva, kar se je v teku let tudi na odličnih mestih že večkrat očitno pripoznalo.

Od druge strani pa tudi ni manjkalo takih, ki so list z vrejevavcem vred napadali, njegove nazore sumničili, po svoje zasukavali, ako ne še kaj hujšega. Naš zlatomašnik je sicer britko občutil krivico, ki se mu je večkrat delala, ali vmaknil se nikedar ni. Vedno je šel z največjo odločnostjo, pa seveda poln krščanske ljubezni in spoštovanja do svojega nasprotnika v boj za resnico. Da ji sem ter tja na videz ni pridobil zmage, ni bila krivda na njegovi strani.

Skrbel je pa v svojem listu tudi neutrudljivo za lepo slovenščino, tako da je „Cvetje“ imelo po spričevanju odličnih jeziko-slovcev najlepši pravi ljudski jezik in pač ni zaslužilo, da so ga ravno radi tega nekateri po krivici po strani gledali in smešili. —

Koliko se je naš dobri p. Stanislav trudil v šoli, kako je z ljubeznijo ter občudovanja vredno potrpežljivostjo sejal v mehka, sprejemljiva srca mladih klerikov seme prave znanosti, to najboljšo vemo tisti, ki smo bili njegovi učenci in se z veliko hvalnostjo ter največjim veseljem spominjamo srečnih let, ko smo smeli poslušati tako izrednega učenjaka in izvrstnega učitelja ter v pravem pomenu značajnega moža.

Na starost je kajpada opešal, ne duševno, temuč telesno, zlasti oči so mu močno oslabele. Zato je moral šoli dati slovo. Od ljubega mu „Cvetja“ se pa le ni mogel ločiti, dokler je bilo to prisiljeno vsled vojske z Italijanom preseliti se iz solnčne Gorice v deževni Kamnik, kjer je prešlo uredništvo v mlajše roke. P. Stanislav je pa še nadalje vstrajal v Gorici in še le ob času največje sile jo je ob enem z drugimi sobrati ves žalosten zapustil.

Ta hudi udarec je kajpada njegovo telesno zdravje še bolj zrahljal, ali duševno je še trden in še dela in bere in piše kakor je bil vedno vaje. In vsi mu želimo, da bi ga nam dobri Bog še ohranil dolgo vrsto let, za enkrat vsaj do biserne maše, takrat bomo pa znova pomnožili naše prošnje in molitve zanj. Živel častitljivi jubilat!

P. Vincencij Kunstelj
hvaležen učenec.

P. BONAVENTURA RESMAN:

Šola trpljenja.

Narava in trpljenje.

andanašnji nekateri naravo naravnost obožujejo; vse jim je narava, vse delajo le čudovite naravne moči. Koliko se čuje, bere o oboževanju narave! — Dober kristjan tudi ni slep za lepoto narave, jo občuduje in uživa, obožuje je pa ne. Naravne krasote ga namreč spominjajo na nevstvarjeno, večno Lepoto, dvigajo njegovo srce k Stvarniku narave, užigajo ogenj ljubezni do dobrega Očeta, ki daje krasoto narave svojim otrokom v oslajšanje življenja — prav posebno v grenkih urah trpljenja.

Če ti pristudi trpljenje dom in delo, vzemi si kakor hitro mogoče toliko časa, da moreš napraviti daljši sprehod v prsto naravo; le-ta ti bo pokrepčala in potolažila ranjeno srce. Kar je bolnemu otroku ljubezniva postrežba materina, to bo za te v trpljenju zlato solnce v naravi, prijetno pihljanje vetričev; nevihta, grom, strela pa ti bo resen glas, ki ti ž njim kliče narava: ne bodi slabič, uči se trpeti; vse trpi, tudi jaz trpim in zdihujem. (Rim. 8, 22.) Tako nje ljubezniva, kakor trda beseda je dobro zdravilo. —

Zmirom seveda narava ni vstanu pomagati. Včasih je namreč naše trpljenje take vrste, da nas puste v njem vsa lepota narave, vse nje čudovite moči nepotolažene, nimajo zdravila za naše srce.

Kdor bi hotel uganjati v take vrste trpljenju z naravo kako malikovanjč — odločno odklanja le-to narava, užaljena se odvrne od njega. Večkrat deli s tem najboljšo tolažbo, da trpečemu pove: za te nimam tolažbe jaz, išči jo višje, pri njem, ki je ustvaril tebe in mene. V takem hudem trpljenju ti more priti od zgoraj dvojno navodilo. Prvo se glasi: „Pojdi in zakleni se v sredi svoje hiše“ (Ezek. 3, 24.); drugo: „Vstani, pojdi na polje, in tam bom s teboj govoril.“ (Ezek. 3, 22.) Slušaj po modri razsodnosti prvo ali drugo; posebno hvaležno sprejmi povabilo v prsto božjo naravo, da iščeš in uživaš v njej „z jasnim pogledom, z veselim obličjem in poskakujočim srcem po travnikih in polju, po gričih in dolinah tolažbo božjo.“ (H. Suzo.) Modri stare zaveze govori: „Najvišji je iz zemlje zdravila vstvaril in razumen človek jih ne studi.“ (Sir. 38, 4.)

Narava v tih svojih veličini nam potegne v marsičem mreno z oči. Popelje nas iz malenkostne vsakdanjosti, dâ nam svoje velikopotezno merilo za presojevanje; po tem merilu se spremeni dosti naših skrbi in trpljenja v prave otročarije. Narava prežene ozkosrčnost, poživi moči, da so zmožne potem za delo, za boj z zopernostmi — pa nam zopet položi kakor ljubeča mati roko na glavo, nas opominja k miru, ravnodušju, k veselemu zupanju. —

Na veliki pomen narave za človeka nas opozarja božji Zveličar s svojimi prilikami. Najlepše so vzete iz narave, n. pr. o pticah pod nebom, o lilijah na polju, o gorčičnem semenu i. t. d. V naravi, zlasti v rastlinstvu, se vrši vse tako mirno, tako samo po sebi: kaljenje, rast, razcvit; da je bilo le vsejano seme dobro, potem se ni bati za plod. Tako bo prineslo tudi tvoje trpljenje svoj plod — ne bodi torej črnogled, ne ženi si vsega preveč k srcu: uči se od narave tiho, mirno delati, čakati, potrpeti.

Noč se zdi, da je le tedaj prijateljica trpečemu, kadar ga zaziblje v mirno spanje. Če mu ne prinese spanja, potem narejajo bol in skrb, strah in groza nočne ure silno dolge, nje mrka tema tlači kakor mora trpeče srce. Vendar pa ima tudi noč svojo posebno tolažbo v trpljenju. Nočna tihota napravlja nekako zenačenje, spravo v naravi in v čuvstvu človeka; noč zdravi rane, ki jih je prinesel dan. Tiha luna s svojim srebrnim svitom se zdi polna sočutja. Zvezde bodrijo k vstrajnosti s svojim migljajočim svetlikanjem; nočne straže so na nebu, ki kličejo: „Tukaj smo in z

radostjo svetimo njemu, ki nas je vstvaril.“ (Bar. 3, 34.) Hvaljen Bog za tolažbo noči!

Zlasti ima pa mlado jutro blagodejno moč na srce čutečega človeka, je posebno trpečemu v tolažbo. Vsa narava je okrepčana zjutraj po nočnem počitku, vse je živo, vse veselo v nji, vpliva tudi na trpečega, poživi ga in pokrepča, pomladi, nekako prerodi. Hvala Gospodu za tolažbo mladega, solnčnega jutra!

Včasih prinese otožnemu, stiskanemu srcu celo vihar, huda nevihta v naravi olajšanje, razbremenjenje. Boj in upor v naravi zunaj vpliva pomirjevalno na vihar v notranjosti. Silni vihar, mogočno gromenje, bučeča reka govori trpečemu ostre besede, ki ga vzdramijo iz duhomorne zamišljenosti in praznega jadtovanja. —

Posebno zagrizeno bi pa moralo že biti trpljenje, da ne bi ljuba pomlad prinesla nobenega polajšanja. Pomlad s svojim zelenjem in cvetjem, z oživiljenjem cele narave, s ptičjim petjem, s svojimi tihimi nočmi kliče tudi že zastarelemu trpljenju: sedaj se mora vse, vse spremeniti, z novim upanjem poživi trpina.

Poletje s svojo vročino draži živce, slabi posebno bolnike. Ali rast in dozorevanje, zibajoče se žitno polje, dolgi dnevi, jasne noči s svojim skrivnostnim svetlikanjem in šepetanjem — vse to ni brez moči na bolno srce. Vsak žitni klas ti kliče: pomni, o človek, če ti žitno zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo: če pa umrje, prinaša obilni sad. (Jan. 12, 24.) Trpljenje in umiranje je pot k dozoritvi in življenju.

Bolj otožnega značaja sta jesen in zima, povečata, ali tudi požlahtnita trpljenje. Celó naravo preveva grenkost ločitve, otožna smrtna pesem. Potočki, se zdi, da tiho jokajoč hitijo dalje; veselo poletno žuborenje studencev se čuje v pozni jeseni kakor žalostinka; gola drevesa dvigajo suhe roke kvišku v tihi bolesti, ovenelo listje se siplje pri vsakem vetriču z drevja, megle se plazijo kakor pošasti po dolinah; počasi ugasne življenje v ledu in snegu. Ta čas nuja narava le malo veselja; ali hudi mráz, ledeni vetrovi jačijo živce, vlivajo v srce resnobno življenjsko moč.

Puščobni kraji nagibajo srce k otožnosti, lepi travniki in polje, zlasti gozdi poživijo žalostno srce. Obstreljena srna se skriva v temni gozd pred sovražnikom — naj bo tudi tebi gozd zavetišče v otožnosti. Sam boš sicer v gozdu, pa vendar v dobri

družbi. Korenjaški gozdni velikani te sprejmejo tam v svojo sredo ter ti pojo svojo junaško pesem. Zamisli se v to krepko življenje — pa se boš jel sramovati svojega nemoškega jadikovanja in bojzljivosti; v prekipevajoči sili življenja v gozdu si boš okrepil svoje življenjske moči.

Komer je mogoče pohiteti, kadar ga obišče trpljenje, na kako goro, naj se ne straši truda in pota; okrepčan se bo vrnil. Gore imajo posebno zdravilno moč za bolno srce. Čim višje te bo peljala trudapolna pot, tem prostee boš dihal, bolj boš pozabil na trpljenje, lažje bo breme, ki ti teži srce. Taki gorski orjaki, ki žive že na pol v nadzemljski višini, le na pol na zemlji, dvigajo človeka nad vsakdanje malenkosti, razpode s svojo veličino črne oblake žalosti in trpljenja. Višje vrste samota kraljuje v gorah; nje veličastna tihota prehaja tu v brezkončnost, dviga človeka nad zemeljsko, ga čudovito okrepča.

Ljubezniva prijateljica je potemtakem narava človeku v trpljenju s svojo raznoličnostjo, z dnevno svetlobo, z mirno nočno tihoto, z jutranjo zarjo, s svitlim solncem, z migljajočimi zvezdicami, s svojimi letnimi časi, s prostranim poljem, s pestrimi travniki, s svojimi temnimi gozdi in gorami. — Gospodu čast in hvala za tolažbo in radost podeljeno naravi v prid človeku v veselih in žalostnih urah!

Svet in trpljenje.

Ker je trpljenje najbolj zvesti spremljevalec človeškega rodu, ni čuda, da so se bavili vse čase ljudje z raznimi vprašanji zastran trpljenja, zlasti z vprašanjem: kje in kako dobiti najboljše zdravilo zoper trpljenje?! Nekateri so skušali dobiti in so res dobili to zdravilo v veri, drugi so ga iskali v modrijanstvu. Stari modrijani so prav posebno pretresali ravno vprašanje: kako trpljenju priti v okom? Eni so učili, da je najboljša bramba pred trpljenjem uživanje, razveseljevanje; drugih nauk se je glasil: trudi se, da postaneš počasi neobčutljiv za vse nemile udarce osode; tretji so priporočali kot zdravilo nravno, krepostno življenje. Najimenitniši možje starega veka Sokrat, Platon, Aristotel so zastopali poslednji nauk, da je namreč edinole krepostno življenje vstanu srečno rešiti človeku vprašanje o trpljenju. Bodi nraven, kreposten, premagaj trpljenje v svoji notranjosti in spremeni prvotno zlo v dobro, so učili. Z vznesenimi besedami so slikali in poveličevali tacega

junaka v trpljenju — vzgojili pa, žal, niso z vsem svojim res lepim, plemenitim modrovanjem nobenega. Da se je nauk prvih in drugih žalostno ponesrečil, ni, da bi posebej omenjali.

Junake trpljenja je imela stara zaveza s svojim upanjem na prihodnjega Odrešenika; bliščeče junake trpljenja ima krščanstvo s svojim vzorom v trpljenju, Kristusom, in s pomočjo obilnih milosti odrešenja.

Tudi dandanašnji se veda bavi s trpljenjem — zmirom in povsod z istim neuspehom, kakršnega so imeli stari modrijani, ako zavrže krščanski nauk o svetu in življenju. Kakor stari, tako skušajo tudi novodobni neverni modrijani dopovedati trpečemu človeštvu, da naj skuša z razveseljevanjem, uživanjem ukaniti trpljenje, ali pa s topo vdanostjo v nekaj, česar pač ni moči spraviti s sveta. Kdor jih sluša, postane nezmožen izvojevati svoje boje s trpljenjem na način, primeren dostojanstvu človeka.

Ne da se tajiti, da smo živeli v novejšem času v dobi vsestranskega napredka. Omamljeni po tem res silnem napredku so vstali učeniški, ki so sami mislili in so hoteli tudi druge o tem prepričati, da se bo temu velikemu napredku posrečilo priklicati na zemljo zgubljene rajske čase. Kruto so varali sebe in druge. Danes je jasno kakor beli dan, da vsa kultura ni vstanu spraviti trpljenja s sveta. Za vsak napredek, za vsako novo pridobitev, pride na človeštvo nov davek v trpljenju. Svetovna vojska prav posebno osvetljuje resničnost naše trditve.

Vprašanje o trpljenju je rešila povoljno edino sv. vera s sklicevanjem na Boga, na oni svet. Nauk sv. vere o trpljenju, to morajo pripoznati tudi nasprotniki, je res vzvišen; tolažba, ki jo nuja sv. vera trpečim, je velika; vzgojni uspehi sv. vere pri trpečih so lepi; edino sv. vera more napraviti trpljenje veselo in ga res tudi naredi „tistim, ki žive iz vere“.

P. SALVATOR ZOBEC:

Življenje sv. Klare Asiške,

device II. reda in prve učenke sv. Frančiška.

(Dalje.)

9. Klarino globoko spoštovanje do sv. Frančiška.

Dkar je Klara videla in slišala sv. Frančiška ter se ga osemnajstletna oklenila ko svojega vodnika, od tistega časa ga je spoštovala ko božjega moža. To spoštovanje je rastlo s spoznavanjem njegove plemenite duše tako, da Klara ni ničesar storila brez Frančiškovega sveta, pa je tudi do pičice natančno vse izvršila, kar je Frančišek zahteval, ali tudi samo želel. Kar je bil Frančišku pri ustanovitvi treh redov rimski papež in sv. cerkev, to je bil Klari Frančišek, dokler je živel. Frančišek „ves katoliški in apostoljski“ ni ničesar vkrenil brez dovoljenja in odobrenja svetega očeta, Klara pa ničesar brez Frančiška.

Na njegove besede in po njegovem navodilu je nastopila redovno življenje, po njegovih ukazih ali prepovedih je vravnavala svoje zatajevanje, mrtvenje, poste, molitve in celo duhovno življenje, ž njim se je posvetovala o vsaki važni zadevi. Kar je on rekel, to ji je bilo sveto, kar je on priporočal, to je gotovo do pičice izpolnila. Na njegovo povelje je sprejela čast opatinje, po njegovi želji je opravljala to službo. Mnogi so ugovarjali strogemu uboštvu, kakor ga je hotel imeti sv. Frančišek tudi za ženske samostane, več redovnic se je hotelo polajšanja zares okleniti; Klara je pa vedno stala na Frančiškovi strani in ni odnehala, dokler ni dobila iz Rima dovoljenja, da sme živeti ubožno po duhu sv. Frančiška. Frančiškov vzor življenja je bilo Jezusovo življenje, jedro vseh nauk mu je bil sv. evangelij, Klara je pa posnemala in nasledovala v tem Frančiška tako zvesto in vestno, da jo smemo imenovati najboljšo Frančiškovo učenko. Kakor bi bil smel Frančišek reči s sv. Pavlom: „Ne živim jaz, ampak Kristus živi v meni“, tako bi smeli reči o sv. Klari: Ne živi Klara, ampak Frančiškov duh živi v Klari.

Kolikor bolj se je Klara Frančišku v duhu pokore bližala, toliko bolj je čutila potrebo ž njim se posvetovati glede lastnega

napredka in glede vodstva podložnih ji sester. Frančišek je sam večkrat prišel k sv. Damijanu, Klara mu je smela v važnih zadevah in dvojbah tudi pisati, pa za Klarino v višave se dvigajočo in po veliki ljubezni hrepenečo dušo to ni vselej zadostovalo.

Nekedaj je prosila sv. Frančiška, naj ji dovoli, da bi smela en dan preživeti pri Mariji angeljski in pri bratih ž njim obedovati, ker ima o mnogih stvareh ž njim govoriti. Frančišek ji s

početka to prošnjo zavrne, kar je Klara mirno in vdano prenesla; ko so pa bratje za Klaro prosili, češ da se njegova strogost ne vjema z ljubeznijo in da ima Klara gotovo važne stvari in vsled svoje pobožnosti in strogega življenja tudi zasluži biti vslušana, je Frančišek dovolil, da sme Klara priti k Porcijunkuli. Klara pride v spremstvu nekaterih sester, stopi najprej v kapelo, potem v samostan. V času obeda se zbero vsi skupaj k priprosto opravljeni mizi. Frančišek začne govoriti o Bogu, vsi se zamaknejo in hvalijo Boga in pozabijo na jed. Ljudje zunaj so pa videli samostan obdan od plamena; prihitijo, da bi ogenj pogasili, stopijo v obednico in kako zelo so se čudili, ko so videli vse v najlepšem redu in so slišali čudne reči o božji ljubezni. Šli so zopet domov in so pripovedovali o veliki svetosti Frančiška in Klare. Klara se je na to vrnila k sv. Damijanu in je povedala, kar je govoril Frančišek ter je vedno bolj rastla v svetosti in spoštovanju do sv. Frančiška.

Pa tudi Frančišek je visoko cenil Klarino resnično pobožnost in izredne čednosti. Nekedaj ga je napadla otožnost in je jel dvojiti, ali bi bilo bolje še nadaljevati misijonsko delo v blagor bližnjega, ali bi bilo v večo božjo čast, če bi šel v samoto in bi se posvetil notranji molitvi in premišljevanju. V tej nejasnosti se obrne na Klaro, dobro vedoč, kako veliko moč ima njena molitev, in kako pogosto razodene Bog priprostim dušam tisto, kar ostane visokim in učenim prikrito. Klara je s sestrami za rešitev te zadeve in za pravo spoznanje veliko molila. Sporočili so Frančišku, da je volja božja, naj še nadalje pridiga, ker ni poklican skrbeti le za se, ampak tudi za zveličanje družih. Frančiška je skušnjava pustila in ni več dvojil o svojem pravem poklicu.

Frančišek je Klaro in njene sestre tako spoštoval, da se je s pismom zavezal za nje skrbeti. Pismo se glasi:

„Svoji predragi sestri Klari, opatinji pri sv. Damijanu in drugim sestram, ki ž njo živijo, brat Frančišek, grešnik.“

„Ker ste postale po navdihnenju Gospodovem hčere in služabnice Najvišjega, vrhovnega kralja, Očeta nebeškega in ste se zaročile Sv. Duhu, da bi živele po popolnosti svetega evangelija, zatoorej hočem in vam obljubim vedno pridno za vas skrbeti, ali sam, ali pa po svojih bratih, s tako marljivostjo, kakor skrbim za te. Pozdravljene v Gospodu!“

Ko je Frančišek pred svojo smrtjo trpel velike bolečine, se je dal prenesti v bližino sv. Damijana, kjer je preživel v zelo

ubožni celici štirideset dni s svojimi tovariši Masejem, Rufinom, Leonom in Angelom. Nekega dne je dal poklicati k sebi tudi Klaro in se je dolgo ž njo pogovarjal o božji dobroti, ki nam jo skazuje tudi v največem trpljenju. Od tega časa je Klara imela silno hrepenenje po trpljenju.

Klara je bila zelo potolažena, da je mogla svetnika še enkrat videti in ž njim govoriti. Napravila mu je neke vrste obuvalo, ki naj bi pokrivalo rane na nogah in mu lajšalo hojo.

Ko se je Frančišek zopet vrnil k Mariji angeljski, je Klara pogosto pozvedovala po njegovem stanju, Frančišek pa tudi ni pozabil na svoje duhovne hčere. Pisal jim je pismo, ki slove: „Preljubi sestri Klari in drugim sestram pri sv. Damijanu v Kristusu pozdravljenje!

Jaz ubogi brat Frančišek se hočem držati življenja in uboštva najvišjega Gospoda našega Jezusa Kristusa in njegove najsvetejše matere in ostati v njem do konca. Prosim pa tudi vas vse, gospe moje, in vam svetujem, da živite vedno v tem najsvetejšem življenju ali vboštvu. In varujte se skrbno, da po nauku ali svetu katerega človeka nikakor nikoli ne odstopite od tega življenja. Pozdravljene v Gospodu!“

Približal se je čas, da je po 14. letih Klara imela zgubiti svojega duhovnega vodnika, svetovavca, očeta, tolažnika. Vendar je smela Klara s svojimi duhovnimi hčerami še enkrat videti sv. Frančiška, če ne živega, pa vsaj mrtvo njegovo sv. telo. Ko so ga nesli iz Porcijunkule v mesto, so se ustavili v kapeli svetega Damijana. Klaro, ki je bila sama zelo bolna, so sestre prinesle k mrtvemur Frančišku. Tedaj so zaporedoma smele poljubiti njegove roke, dokler niso tudi mrtvega Frančiška odnesli zapuščenim sirotam. Obljubila je pa takrat Klara znova, da hoče do smrti natančno živeti po nauku sv. Frančiška. In zvesta svoji obljubi je ostala stanovitna do konca. Dvigala se je od stopnje do stopnje čednosti do najvišjega vrhunca. Prejdimo k njenim čednostim!

(Dalje prih.)

P. MARIJOFIL HOLEČEK:

Kažipot k popolnosti.

Vera — varihinja milosti božje.

Moji bratje, sedaj vas dalje prosimo in opominjamo v Gospodu Jezusu, da čimdalje bolj napredujete v tem, kakor smo vas podučili, kako ste dolžni živeti in Bogu dopasti, . . . da . . . si prizadevate mirno živeti, svoja dela opravljati in delati s svojimi rokami, kakor smo vam naročili, da boste spodobno živeli pred tistimi, ki so zunaj in ne boste potrebovali od nikogar podpore.“ (I. Tes. 4, 1—12).

Sv. apostol Pavel je opozoril s tem opominom vernike v Solunu, da morajo s svojim življenjem kazati vero v Kristusa tistim, „ki so zunaj“. Kristjani se ne smejo zadovoljiti z mrtvo vero. Njihova vera v pravega Boga mora prinašati obilo vidnih sadov, po katerih se bodo ločili od poganov. Da so se prvi kristjani vestno ravnali po apostolovem opominu, nam zadostno priča njihovo bogoljubno živo-versko prepričanje in življenje.

Ravno tako zahteva Bog tudi od vas, ljubi tretjeredniki, da spodobno živite pred tistimi, „ki so zunaj“ in da se po bogoljubnih delih dobro razločujete od dandanašnjih kristjanov — modernih poganov.

Da pa boste spolnili to željo Gospodovo, — kar bo v prvi vrsti le vaš dobiček, — morate skrbno čuvati posvečujočo milost božjo, zaklad vseh zakladov, katerega vam je Jezus Kristus zaslužil s svojo smrtjo na križu in ki ga vam je podelil pri svetem krstu brez vsakega vašega zasluženja.

„Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni, in jaz v njem, obrodi obilo sadu, ker brez mene ne morete ničesar storiti . . . Kakor mladika ne more sama od sebe roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni.“ (Janez 15, 5. 4).

Posvečujoča milost božja je notranja vez ljubezni med trto-Kristusom Bogom in nami-mladikami, je oni življenski sok, katerega mora mladika srkati v sé iz trte, da more zeleneti, cvesti in roditi. Posvečujoča milost nas stori rodovitne, Bogu dopadljive otroke božje. Le kar storimo v stanu te milosti, more biti všeč

Bogu in je res dobro, zaslužljivo pred njim. Zato si pa tudi morate to milost ohraniti za vsako ceno. Zakaj brez te milosti bi bila vsa vaša dobra dela prazen trud. Podobni bi bili učencem, ki so se pritožili Jezusu češ: „Učenik, vso noč smo delali, pa nismo nič vjeli.“ (Luk. 5, 5).

In takih ribičev, ljubi tretjeredniki, je tudi dandanes mnogo med „tistimi, ki so zunaj“.

Pomislimo le, koliko dobrega se stori dandanes, da bi se olajšalo breme, katero je naprtila vojska človeku, da bi se osladila bridkost keliha trpljenja!

Govore nam o tem časopisi, ki polnijo svoja predala z raznimi izkazi o zbirkah in dobrih delih.

Govore nam o tem vojaški domovi, zavodi, bolnice in sirotišnice. —

Govore nam o tem vojne kuhinje, nakaznice za živila i. t. d.

Kdor je sledil sedanjemu človekoljubnemu delovanju, bo moral priznati, da se je storilo veliko dobrega! Dobrega? Da! Toda velik odstotek teh dobrih del nima, pred Bogom nobene veljave, ampak samo pred svetom! Je li to mogoče? Da, ker so otroci sveta delali po noči, v stanu smrtnega greha.

Trudili so se mnogo; pehajo se semintje; tekmujejo, kdo bo storil več dobrega. Ali ko bodo morali pokazati Sodniku živih in mrtvih svoja dobra dela, bodo stopili predenj praznih rok, brez ključa do usmiljenja božjega, brez ključa do nebeških vrat!

Brez mene ne morete ničesar storiti. (Jan. 15, 5).

Kako nespametno, da naravnost nehvaležno in pregrešno ravna človek, ki ne čuva posvečujoče milosti božje bolj, kakor vsak drugi še tako dragoceni zaklad!

Vi tretjeredniki ste luč tistim, ki so zunaj. Zato morate tudi v skrbi za posvečujočo milost božjo dajati drugim sovernikom lep zgled!

Ako pa hočete ohraniti ta zaklad pred nevarnimi tatovi, ki preže nanj noč in dan, obdajte ga z živo ograjo dejanske vere, branite ga s ščitom sv. vere. Zakaj ako bo vaša vera res živa, res delavna; za kar morate vedno prositi Boga, je izključeno, da bi ostali v stanu smrtnega greha, ako ste zgubili milost božjo.

Kako bi mogel verni kristjan vztrajati v smrtnem grehu, ako veruje, da Bog greh neskončno sovraži in ga tudi temu primerno kaznuje?!

Kako bi mogel človek živeti v nemilosti božji, ki veruje, da je Jezus Kristus trpel in umrl zaradi naših hudobij?!

Kako bi se mogel človek upirati ljubezni božji, ako veruje, da že z enim smrtnim grehom razruši in onečasti tempelj svetega Duha?! —

Kako bi mogel človek odlašati s spravo z Bogom, ako pozna v luči svete vere svoj večni cilj po smrti?!

Kako bi mogel kristjan živeti v smrtnem grehu, ki veruje v dvojno večnost, srečno in nesrečno, v srečno — plačilo za milost, v nesrečno — kazen za nemilost?!

Kako bi mogel biti kristjan tako brezbrizen, da bi se ne potrudil za milost božjo, ako veruje, da že z enim samim smrtnim grehom tvega svoje zveličanje, uživanje večne lepote, dobrote in ljubezni božje, in sicer tvega za večno?!

Kako bi pač mogel kristjan preslišati glas sv. Duha, ako veruje, da s prvim smrtnim grehom, ki ga stori vede in hote, zgubi vse, prav vse, kar mu je obljubil sam Bog za plačilo krščanske pravičnosti?!

Predragi tretjeredniki! Kako srečni boste, ako bo vaša vera tako živa, tako delavna, da vam bo v skušnjavah klicala v spomin te verske resnice! Brez strahu lahko rečem: „Čuvali boste milost božjo kot najdragoceniši zaklad! Ako bi pa le ta ali oni padel, bo takoj zopet vstal; zakaj nemogoče je, dejansko verovati in vztrajati v sovraštyu do Boga!“

Živa vera namreč rodi pravi strah božji in ta je najboljši varih posvečujoče milosti božje.

Sv. Peter je dobro poznal življenjsko moč, katero iz vere zajemajo kristjani v boju s sovražniki večnega zveličanja. Zato je svetoval vernikom v Mali Aziji: „Ustavljajte se trdni v veri!“ (I. Pet. 5, 9). Pa tudi sv. Cerkev nas opominja, da obudimo v raznih skušnjavah vero v pričujočnost božjo in druge verske resnice. Ljubi tretjeredniki! Tudi vi se ustavljajte trdni v veri! Toda za milost, da boste trdni v veri, da vam bo vera v nevarnostih duše in na hoji za Kristusom vselej predočila zveličavne verske resnice, — za milostjo božjo najboljše poroštvo zmage, — morate neprenehoma prositi Boga.

Prvi kristjani so mnogo trpeli. Angelj smrti je že ugašal mučencem luč življenja. S trepetajočimi ustnicami pa so umirajoči še tiho šepetali: „Credo — verujem!“ in zmagali so! Svetniki

so prestali razne bridke in nevarne preskušnje. Ali v nevarnostih za posvečujočo milost božjo so se zatekli k veri v Boga in rešili so se!

V luči svete vere so spoznali resnico; te so se oklenili z močjo in ljubeznijo in zmagali so z Resnico!

Storite to tudi vi, ljubi tretjeredniki!

V dušnih nevarnostih obudite živo vero v Boga in božje resnice. V luči te svete vere boste spoznali tudi vi neskončno vrednost svoje neumrjoče duše, nehvaležnost grešnika in ljubezen božjo in zmagali boste; zakaj: „Bog vse milosti, ki nas je poklical k svoji večni časti v Kristusu Jezusu, on vas po kratkem trpljenju sam izpopolni, utrdi in okrepi.“ (I. Pet. 5, 10). On, „ki nas je po svojem velikem usmiljenju prerodil k živemu upanju po vstajenju Jezusa Kristusa od mrtvih, k neminljivi, neomadeževani in nevenljivi dediščini, katera se hrani v nebesih za vas, ki ste v božji moči ohranjeni po veri v zveličanje... Takrat se boste veselili, ki sedaj, če že mora biti, nekoliko žalujete v raznih skušnjavah, da se preskušnja vaše vere izkaže dragocenejše nego minljivo, v ognju preizkušeno zlato.“ (I. Pet. 1, 3—12).

M. ELIZABETA:

Pšenica.

Kaj se koplješ v solncu zlatem,
ti pšenica polnoklasa?

Kaj smehlja se v zlatu čistem
tvoja bilka vitkostasa?

Kaj je zlato tvoje lice?
Ni zlatar koval ti krone,
vendar v blesku ti dosegaš
zlate zvezdne milijone.

Glej, še lilija deviška
v zlat ornat se ni zavila,
in kraljevozorna roža
krone zlate ni dobila.

V klasju je zavelo tajno:
„Obdarjena sem bogato,
ker bom kdaj v monštranci zlati
oklenila Srce zlato.“

P. MARIJOFIL HOLEČEK:

† Cesar Franc Jožef I. in katoliški misijon.

rijatelje „Frančiškanske misijonske družbe“ bo gotovo mikalo, s koliko vnemo je rajni cesar Franc Jožef I. podpiral in pospeševal apostolsko delo za razširjanje kraljestva božjega na zemlji.

Kakor znano je papež Gregorij XVI. l. 1846 ustanovil apostolski vikarijat, ki naj bi obsegal skoraj vse še neznane dele Osrednje Afrike. Dve leti pozneje je prevzel vodstvo tega zelo težavnega vikarijata naš slovenski rojak doktor Ignacij Knoblehar, ki si je pridobil s svojo gorečnostjo in previdnim, ljubezni polnim postopanjem z zamorci-domačini častitljivi naslov „Abuna Soliman“, ali po slovensko „Naš oče knez miru.“

V neugasljivi gorečnosti je iskal ovčice, o katerih je rekel Jezus, naš Odrešenik: „Imam še druge ovce, ki niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati, in bodo poslušale moj glas, in bo en hlev in en pastir.“ (Jan. 10, 16.) Pri tem je prodril skoraj do velikih nilskih jezer. Nato se je pa l. 1850 vrnil v Avstrijo, da bi si tu poiskal prepotrebnih sredstev za nadaljno uspešno misijonsko delovanje. V svoji veliki stiski se je zatekel k avstrijskemu cesarju Frančišku Jožefu, takrat še mladostnemu vladarju. In res, ni se motil! Z vsem mladeniškim ognjem plemenitega, od nekdanj za vse dobro vnetega srca se je zavzel vernih Habsburžanov vredni potomec za misijon v Osrednji Afriki. Prevzel je pokroviteljstvo misijona, odredil, da se je po vseh škofijah nabiralo za Knobleharjev misijon in tudi sam prispeval vsako leto iz lastne blagajne tisoč goldinarjev, kar je bilo za one čase velika vsota. Hvalevredno je, da so pri tem tudi člani cesarske hiše in ministri posnemali zgled svojega cesarja. Razen tega se je cesar še drugače skazal naklonjenega temu vikarijatu, ki so ga egiptovske oblasti kar naravnost imenovale „katoliški avstrijski misijon“. Izposloval je pri turškem sultanu pismo, s katerim so bile apostolskemu vikarijatu Osrednje Afrike podeljene vse tiste predpravice, ki so jih uživali že drugi starejši afrikanski

misijoni v turškem cesarstvu. Da bi pa še izdatnejše podpiral misijonarje, je avstrijska vlada ustanovila l. 1851 v Hartumu, glavnem mestu egiptovskega Sudana, c. kr. konzulat, ki je izvrstno posloval do l. 1885. Prekrasni zgled cesarja Frančiška Jožefa I. je napolil avstrijsko duhovništvo in ljudstvo, da sta z veliko gorečnostjo podpirala misijon. Ustanovilo se je „Marijino društvo za Afriko“, ki je nabralo vsako leto okrog 80 tisoč goldinarjev. Toda prišli so za avstrijsko-afrikanski misijon zelo težki, slabi časi. L. 1885 so ubili derviši avstrijskega konzula Martina Hansala. Tudi misijonarji avstrijski so morali zapustiti svoj s tolikimi žrtvami obdelani vinograd. Še le l. 1899 so se smeli — po posredovanju avstrijske vlade v Londonu — povrniti. Zopet je pokazal cesar Franc Jožef vso svojo ljubezen do apostolskega dela. Za novo cerkev v Hartumu je prispeval 10 tisoč kron. L. 1907 je poslal po posebnem brzem slu (kurirju) vodstvu hartumskega misijona svojo podobo, katero je zelo slovesno prevzel apostolski vikar škof Frančišek Ksaver Gajer (Geyer). Ko se je ta od cesarja visoko odlikovani škof l. 1909 pečal z mislijo, da bi razširil misijonsko delovanje na nilsko pokrajino Uganda, je zopet cesarska vlada izposlovala pri angleški, ne posebno naklonjeni vladi dovoljenje, da smejo avstrijski misijonarji tudi v tej deželi začeti z oznanjevanjem svetih verskih resnic.

Kako mogočno je vplival zgled cesarja, spoznamo najložje, če pomislimo, da je še l. 1916 nakazalo c. in kr. ministerstvo za zunanje zadeve škofu Gajerju vsoto 5000 kron.

Cesar Franc Jožef I. je 66 let podpiral vsestransko težavno delo avstrijskih misijonarjev. Kakor nam je rajni cesar zgled v izvrševanju vseh drugih verskih dolžnosti, tako nam je zlasti tudi v dejanski gorečnosti za misijone, zgled za krščansko apostolstvo med neverniki!

Tretjeredniki! Počastite spomin rajnega cesarja Franca Jožefa I. s tem, da boste z molitvijo in z besedo in, če vam je mogoče, tudi gmotno podpirali in širili „Frančiškansko misijonsko družbo“!

P. JERONIM KNOBLEHAR:

Ženitnina v Kani na Galilejskem

ali: Nekaj o judovskih običajih iz časov Kristusa.

Navzočnost Gospoda Zveličarja pri ženitnini v Kani priča, da Bog ne prepoveduje pametnega ženitovanjskega veselja. Saj je Jezus na čudežni način poskrbel, da ni manjkalo gostom vina, ki po besedah sv. Pisma razveseljuje človeško srce.

Kaj menite, kdo je bil mladi par? Po razlagi sv. očetov je bil ženin Simon, imenovan Kananejec, sorodnik Jezusov: zato je bil Gospod s svojo materjo Marijo tudi povabljen na ženitnino; o nevesti pa nam ni nič znanega.

Pri tej ženitnini je Jezus storil svoj prvi čudež: vodo je v vino spremenil: ob enem je po besedah sv. očetov spremenil zaročencema vodo njune zemeljske ljubezni v vino ljubezni do Boga, vsled česar sta sklenila zdržno živeti in je Simon postal nato Jezusov apostol.

Ni namen teh vrstic, opisati le-to ženitovanje v Kani, ampak povedati hočemo nekaj o judovskih tedanjih ženitovanjskih navadah sploh. Večkrat je Gospod Zveličar v prilikah o nebesih vporabil kot zgled in podobo nebeškega veselja ženitnino na zemlji. Poznanje ženitovanjskih in drugih običajev je vsled tega za razumevanje njegovih božjih nauk potrebno.

Običaji pri snubitvi neveste in njenem zaročenju z ženinom se dokaj razločujejo od naših. Redno so stariši sinu izbrali nevesto in hčeri ženina, vendar s to omejitvijo, da so imeli pri hčeri njeni bratje tudi odločilno besedo, t. j. stariši niso mogli dati hčere ženinu, če niso bili njeni bratje ž njim zadovoljni. (I. Mojz. 24, 50; 34, 8. 11). Seveda so stariši morali vpoštevati tudi nagnjenje in niso smeli siliti svojih otrok v neljub zakon. Tudi niso omožili mlajše hčere prej, nego starejše. (I. Mojz. 29, 26).

Pri zaroki je oče položil desnico svoje hčere v desnico ženina in rekel: „Bog Abrahamov in Bog Izakov in Bog Jakobov bodi z vama; on naj vaju združi in spolni svoj blagoslov nad vama!“ (Tob. 7, 15). Nato je izročil ženinov oče njegovi nevesti ženitovanjski dar, mohar imenovan, njenim starišem in bratom pa

darila po svojih premoženjskih razmerah. Po zaroki je nevesta ostala v očetovi hiši še 10 do 12 mesecev; mej tem časom so nevestini stariši poskrbeli za doto. Še-le po preteku teh mesecev je ženin zaročenko k sebi vzel.

Ta-le običaj, po katerem je vzel ženin nevesto na dom, pa se je vršil vedno s primerno slovesnostjo.

Na večer slavnostnega dne so se zbrale nevestine vrstnice, družice, (ps. 44, 15) v hiši nevestininih starišev; pomagale so pri okraševanju hiše in lepoticenju neveste.

Mimogrede naj omenimo, da je okraševanje nevestinega doma, pa tudi bližnjih ulic, po katerih naj bi šel sprevod, v Orientu mej Arabci, domačini Sv. Dežele, še dandanes v navadi. Po stenah in plotih ulic so razpete preproge, nataknjene zastavice, obešeni cvetlični venci, svetilke, lampijončki, še celo stoli, naslanjači so po mestih postavljeni po tistih ulicah.

Kak sorodnik sprejema na nevestinem domu goste, jim postreže s čašico kave in cigareto, po tem ko jih je po razliki stanu posadil na bolj ali manj odlično mesto v hiši. Posebno odličnega gosta sprejme običajna, šumeča arabska godba s „tušem“.

Od časa do časa se čujejo skozi gosto zamrežena okna „harema“ t. j. ženskih prostorov v hiši, neki visoki nenavadni glasovi, ki kar zvene človeku po ušesih: „zararit“ jim pravijo in prihajajo iz grl nevestininih družic v znamenje veselja.

Nevesta, do tal zagrnjena in z vencem na glavi sedi mej temi pripravami na nekakem prestolu sredi sobe; ne sme govoriti, ne jokati, ne smejati se, vsaj glasno ne, ker to bi pomenilo nesrečo v zakonu, ampak mora kakor lipov bog čakati ženina, mej tem ko se njene družice vesele, jedo sladkarije, rajajo in pevajo svoj „zararit“. — Tudi svetopisemska nevesta je imela na glavi cvetlični venec, zato jo sv. Pismo „venčano“ imenuje; „pridi z Libanona, nevesta moja, venčana boš“ (Vis. pes. 4, 8); nekaj podobnega najdemo pri Hrvatih, ki poroko imenujejo „vjenčanje“. — Rekli smo, da je nevesta do tal zagrnjena, da je ni mogoče v obraz videti; odgrniti ji je smel obraz še-le njen mož na svojem domu; zato sv. Pavel to zagrinjalo imenuje „oblast“: „žena mora imeti oblast na glavi zavoljo angelov!“ (I. Kor. 11, 10) t. j. biti mora zagrnjena. Ta zagrnjenost je bila včasih vzrok, da so mogli ženina goljufati in mu dati za ženo starejšo hčer, namestu mlajše: tako se je zgodilo tudi očaku Jakobu, ki je v hiši

Labana služil sedem let za mlajšo Rahelo, dobil je pa starejšo, krmežljivo Lijo (I. Moj. 27, 46; 28, 1 i. d.)

Kaj podobnega se dogaja med orientarci rado še dandanes: seveda to ni bogve kaka nesreča, ker se more ženin nevšečne neveste znebiti z nekoliko darovi.

V splošnem so starodavni ženitovanjski običaji ohranjeni v Sv. Deželi še dandanes.

Kje pa je bil ženin mej tem, ko so na nevestinem domu krasili hišo in nevesto? Na domu svojih starišev, ali če je bil že samostojen, na svojem domu pripravlja ženitovanjsko pojedino; proti večeru pa, ali tudi že v noč, kakor so pač bile priprave krajše ali daljše, se odpravi na pot proti domu svoje neveste v slavnostnem spremstvu mladeničev sovrstnikov, ki jih sv. Pismo prijatelje, tovariše (Sod. 14, 11) ali otroke ženinove (Mat. 9, 15) imenuje; celo družbo spremlja šumeča godba (I. Mak. 9, 37). Prihod ženinov je torej že od daleč mogoče slišati.

Dandanes najdemo pri prebivavcih Sv. Dežele podobne običaje. V spremstvu svojih moških sorodnikov, prijateljev in sosedov gre ženin po nevesto. Potoma streljajo iz pušek in samokresov v znamenje veselja in rajajo „fantazijo“, t. j. sredi pöta se vstopijo v krog, ploskajo z rokami in se mej klicem: „hanelem, hanelem“ vsi ob enem globoko priklanjajo možu, ki s krivo turško sabljo maha okoli sebe, jo vihti nad glavo in skače in pleše sredi kroga. Ko se vpehajo, gredo dalje in čez nekaj časa zopet ponove „fantazijo“. Ves vrišč je tako glasan, da se sliši daleč na okoli.

Lehko rečemo, da so na podoben način prihajali tudi v Kristusovem času ženin in njegovi prijatelji proti domu neveste. Glasno ženitovanjsko veselje prihajajoče družbe je spravilo tudi ženstvo na nevestinem domu po konci: „Glejte ženin gre, idite mu nasproti!“ (Mat. 25, 6).

Ženin najde zaprta vrata. Njegovi prijatelji trkajo nanje in pojo: „Dober večer, Mirjam (ime neveste), dober večer tudi tvojemu očetu!“

V hiši za vratmi odgovarjajo nevestini bratje: »Vaš pozdrav bodi nam v srečno znamenje. Kaj hočete?«

Zunaj: „Neveste iščemo za dobrega mladeniča!“

Znotraj: »Idite dalje, tu ni nič za vas!«

Zunaj: „Kaj pa vaša Mirjam? Saj luč vidimo za vrati, dajte nam nevesto, ali pa vam polomimo vrata!“

Znotraj: »Mirjam je gluha: kaj hoče ženin z gluho nevesto?«

Zunaj: „Imamo uhanе z biseri, ti ji bodo uho odprli!“

Znotraj: »Saj ima samo eno roko, z drugo pa ne more geniti!«

Zunaj: „Imamo zapestnice iz jantara in koral, od teh se ji bo roka zgenila.“

Znotraj: »Plešasta je in lase ima že sive!«

Zunaj: „Nič ne de, imamo s seboj z zlatom pretkani tantur, (pajčolan), pod njim jih bo skrila!“

Znotraj: »Ima samo eno oko in nima več zob!«

Zunaj: „Čujete glas srebernjakov v nakitju za na glavo? Ž njim si bo lepšala obraz!“

Znotraj: »Mirjam šepa, ima krive noge in ne more hoditi.«

Zunaj: „Pripeljali smo s seboj „džemel“ (kamel) in „hosan“ (konja), da ji ne bo treba hoditi!“

Znotraj: »In sicer ima tudi druge slabe lastnosti!«

Zunaj: „Njen mož jo bo poboljšal ali pa prenašal; torej hitro odprite, ali vam pa vlomimo vrata!“

Po takem dozdevnem odporu in malem boju mej prijatelji ženina in nevestinimi brati in sorodniki, — spomin starega, divjega običaja nomadov, po katerem si je mladenič moral deklico za ženo vropati, — se nevestino sosedstvo vda. Družice s prižganimi svetilkami pripeljejo k ženinu zagrnjeno nevesto.

Obe družbi se napotite proti domu ženina, vendar ločeni po spolu: naprej gredo ženske z nevesto, ki ima venec na glavi in je odičena z družinskimi dragulji, ki so se podedovali od roda do roda. Nevesta sedi zagrnjena na kameli, konju ali oslu.

Za ženstvom gredo moški; tudi oni imajo svetilke, kar je v noči potrebno. Godba se glasi (Luk. 7, 32), vse raja in peva pesmi v slavo junaškemu ženinu in poveličuje lepoto neveste. Ena izmej takih pesmi nam je ohranjena v 44. psalmu; imenuje se: „pesem ljubljencu“, in je veljala kraljevemu paru. Ženina slavi z besedami: „lepše si podobe, ko drugi človeški otroci, prijetnost je razlita po tvojih ustnicah, . . . prepaši se s svojim mečem okoli ledja, . . . tvoje puščice so ojstre, narodi padajo pred teboj . . . puščice gredo v srca tvojih sovražnikov . . .“; lepoto neveste pa opeva z besedami: „poslušaj, hči, in glej in nagni svoje uho ter pozabi svoje ljudstvo in hišo svojega očeta; . . . kralj bo želel tvoje lepote . . . vse veličastvo kraljeve hčere je znotraj; v zlatih robovih, s pisanim oblačilom je ogrnjena. Za njo so device h kralju peljane; nje družice so k tebi peljane . . . spominjali se

bodo tvojega imena od roda do roda . . ." V teh in podobnih spevih se je glasila slava mlademu paru. Potoma rajajo „fantazijo“, kakor prej.

Ko pridejo do ženineve hiše, gredo ženske z nevesto v svoje prostore, moški pa tudi v svoje; zopet so ločeni po spolu, tudi pri pojedini.

Koncem ženitnine, pozno v noč, zapuste vse ženske prostor, kjer so imele z nevesto vred svojo gostijo. Nevesta ovenčana, okrašena z dragulji in še vedno zagrnjena ostane sama: zdaj vstopi ženin in zapre za seboj vrata; njegovo spremstvo, prijatelji, ostanejo pred vrati in poslušajo. Ženin stopi k nevesti in ji odgrne obličje z besedami: „V imenu usmiljenega in milostljivega Boga!“ Sedaj se ženin in nevesta vidita najbrž prvič od blizu.

Če najde nevesta dopadajenje v očeh ženina, tedaj le-ta od radosti glasno vzklikne: vzklik čujejo zunaj čakajoči in ga ponavljajo po celi hiši: na ta vzklik veselja in ljubezni so čakali prijatelji ženinovi in ob tem glasu se tudi oni razvesele.

Glejte, ta običaj je imel v mislih sv. Janez Krstnik, ko je svojim učencem razlagal svoje razmerje do Jezusa in rekel: „Kedor ima nevesto, je ženin; prijatelj ženinov pa, ki stoji (pred vrati) in ga čuje, (kako ženin vzklika od veselja nad lepoto neveste), se silno veseli zavoljo glasu ženinovega. To moje veselje je tedaj dopolnjeno!“ (Jan. 3, 29).

V evangeliju sv. Mateja beremo v 25. poglavju priliko o ženitnini. Poglejmo, kako je Gospod Zveličar te ženitovanske običaje v priliki porabil.

„Nebeško kraljestvo je podobno deseterim devicam, ki so vzele svoje svetilke in so šle ženinu naproti. Pa pet jih je bilo nespametnih in pet pametnih.“

Pametne so vzele s seboj svetilke in pa posodico olja zraven, nespametne pa so prinesle samo svetilke; seveda si ne smemo misliti praznih svetilk, ker pravi evangelij v 8. vrsti: „naše svetilke ugašajo“, pojemajo, kar bi se o sploh praznih ne moglo reči. Torej so pametne prinesle olje v svetilkah in še nekaj olja v posodicalah za dolivanje; nespametne pa so na to nadomestilo pozabile.

Rekli smo, da so družice pomagale pri krašenju hiše, lepitičenju neveste, potem da so jo zabavale s petjem „zararit“ itd. Seveda se to ni godilo v temi, ampak pri prižganih svetilkah. In če tudi rečemo, da so za razsvetljavo prostorov v hiši poskrbeli

nevestini domači, smemo vendar trditi, da je mladinska nestrpnost dekleta gnala, da so prezgodaj nažgale svetilke, potem pa, utrujene od dela in rajanja, ob gorečih svetilkah dremati začele, ker ženina nenavadno dolgo ni bilo; svetilke so nepotrebno gorele pri tem in povžile olje.

Zdaj se od daleč začuje petje in godba in rajanje in „fantazija“ prihajajočega ženinovega spremstva: „glejte, ženin gre, idite mu naproti!“ Zaspanke planejo po konci in hite k vratom; potoma opazijo nekatere, da jim luč v svetilki pojema. Kaj pa sedaj? brez luči ne morejo hoditi v ženitovanjskem sprevodu. Zato prosijo svoje tovarišice, naj jim pomagajo z oljem iz svojih posodic; te se branijo, češ, znalo bi olja zmanjkati potoma tudi nam! „Pojdite rajše k trgovcem in si olja kupite!“ Ta svèt nam povzroča vprašanje, so-li imeli trgovci tudi pozno v noč, o polnoči še trgovine odprte. Sv. Avguštin meni, da je bil svèt: „pojdite k trgovcem . . .“, malo z ironijo zabeljen, hudomušen! Vendar smemo misliti, da je vsled ženitovanja običajno ta ali oni bližnji trgovec imel trgovino odprto; saj javne razsvetljave takrat še niso poznali, ob ženitovanju pa je bil ves okoliš, cela vas pokonci in ta ali oni si je v pozni noči iz potrebe moral preskrbeti olja za svetilko, če se je hotel dostojno vdeležiti sprevoda.

Morebiti pa nam tega trgovca niti ni treba zunaj nevestine hiše iskati. Po premožnejših hišah so imeli pač zalogo olja doma, saj je olje glavni pridelek Sv. Dežele, in eden ali drugi izmej služabnikov, ki ga sv. Pismo oskrbnika, hišnika imenuje, je ob takih in podobnih prilikah imel najbrž pravico, od zaloge dati ali prodati tudi nedomačim nekoliko olja.

Toda kodí naj bi v splošnem družinskem veselju družice iskale hišnika? Bog vedi, kje je! Pri stikanju za odprto trgovino ali iskanju hišnika, mej tem, ko se je ženinovo spremstvo pred vrati pogajalo z nevestinim sorodstvom, so desetero nespametne device zamudile vso slavnost pri sprejemu ženina in so razun tega še prepozno prišle pred njegov dom ter našle vrata zaprta.

K ženitnini povabljeni gostje so običajno prispevali potrebščine za pojedino, moko, živali, vino i. t. d., ženske za jed, moški za pijačo.

Na ženitnino v Kani je Gospod najbrž s svojimi prvimi petimi učenci malo pozneje prišel; vsled večega števila gostov je vina zmanjkalo. Običajno naj bi bili novi gostje tudi kaj pri-

spevali k ženitnini; umestno bi bilo donesti vino, ker je tega bilo premalo. Mati Jezusova torej opozori svojega Sina: češ, prav bi bilo, da bi se ti ali tvoja družba držali običaja in preskrbeli vina. Gospod Jezus pa sam ni imel niti, kamer bi glavo položil — kje bi mogel imeti vinograd ali vinsko zalogo?! — svojih učencev pa tudi ni hotel v zadrego spraviti, ki najbrž prav tako niso prinesli ničesar s seboj, in tako je čudežno odpomogel potrebi. Šest vrčev, katerih vsaki je približno držal dve do tri mere t. j. vsaki dvakrat ali trikrat po 30 do 40 litrov, ukaže napolniti z vodo in jo čudežno spremeni v vino.

To je bil začetek znamenj, ki jih je Jezus storil v Kani in s tem pokazal svojo božjo čast; in njegovi učenci so vanj verovali.

Dopisi.

Obhajanje dvestoletnice kronanja svetogorske podobe Matere božje v Ljubljani.

(Konec).

Toda ni nesreče brez sreče. Vi, ki ste prišli danes semkaj iz vseh krajev svojega pregnanstva, vi ste odnesli vsaj golo življenje in se srečno rešili nenadne smrti ali vjetništva ter upate, da bo kmalu napočil dan rešitve. V nesreči se čutite vsaj nekoliko srečne. Vi Ljubljančani pa brez vojske ne bi bili nikedar imeli svetogorskega zaklada — te častitljive podobe — v svoji sredini. Zato smem reči: Srečna Ljubljana! Srečna, ker je tebi dana čast, da smeš hraniti srce naše Goriške, najdražji zaklad svetogorskega svetišča, ki je skupni dom in zavetišče vseh Goričanov. Srečna, da smeš in moreš ravno ti obhajati dvestoletnico kronanja. Presrečna, da te je ljubi Bog na Marijino priprošnjo obvaroval pred opustošenjem, ki je bilo tebi namenjeno. V zaslepljenosti nas je izdajavski neprijatelj zahrbtno napadel, toda v isti zaslepljenosti ni prišel do nas, ko mu je bila pot skoraj odprta.

„Odkod to meni, da pride mati mojega Gospoda k meni?“ S temi besedami tete Elizabete bi se smela danes vpraševati tudi Ljubljana: odkod ta milost, da smemo in moremo ravno mi ob-

hajati dvestoletnico kronanja najstarejše Marijine podobe na Slovenskem in prve dvestoletnice, ki jo je na naši zemlji sploh mogoče obhajati? Odkod ta milost, da smo ravno mi tako povišani in počeščeni? Predragi v Gospodu! Zdi se mi, da Marija noče biti ničesar dolžna in da hoče danes povrniti čast, katero je Mariji skazala pred dvesto leti ljubljanska tretjerednica gospa Katarina Ana pl. Šelenburg s tem, da ji je dala napraviti prvo krono, s katero je bila v Gorici kronana ta podoba danes dvesto let. In vi, predragi tretjeredniki, ste tako srečni, da ste smeli in mogli dati napraviti to krono, ki jo nosi sedaj na glavi.

Dà, Marija poplača bogato vsako češčenje, ki ji ga mi v pravi ljubezni skazujemo. In tudi v sedanji stiski te grozne vojske in v žalosti pregnanstva ne bo zapustila vas, dragi nam sosedje iz solnčne Goriške. Ta ljubezen, ki vas je danes semkaj prignala pred Marijino podobo svetogorske kraljice, ta ljubezen mora biti in bo tudi bogato poplačana.

Bliža se trenutek, da bodo nastopili vaši mali otročiči, dečki in deklice. Dečki že držijo v rokah napise, ki jih bodo nosili v procesiji: Mati milosti — Tolažnica žalostnih — Pomočnica kristijanov — Kraljica miru, prosi za nas.

Dà! Ti, o Marija, si delila milijonom naših prednikov, ki so romali na tvojo Sv. Goro, neštevilne dušne milosti, nebrojne zemeljske dobrote ravno pred to svojo častljivo podobo. Toliko milosti si delila prvih 170 let svojega bivanja na Sv. Gori, da jim je hvaležnost velevala, naj se ta tvoja podoba ovenča s krono. Hvaležni narod te je izbral za svojo kraljico. In kako si kraljevala? Tako, da so ti dali naslov Mati milosti. Stotine zahvalnih podob okoli tvojega altarja in tisoči romarjev, ki so prihajali na tvojo Sv. Goro leto za letom blizu štiri stoletja, so jasna priča, da si bila vedno dobra mati. Na tvojo materinsko priprošnjo zapujemo tudi sedaj. Tolaži nas v pregnanstvu . . . pomagaj nam v sedanji stiski . . . izprosi nam mir . . .

Predragi! Približal se je slovesni trenutek! Naši bogoslovci komaj čakajo, da zadenejo na svoje rame sladko breme, častljivo, gotovo 400 let staro*, s krono ovenčano Marijino podobo in jo neso v slavnostnem sprevodu po našem mestu; dečki in deklice koprnijo od veselja, da bodo mogli s cvetjem olépsati Marijin veličasten obhod in ji z molitvijo razodeti svoje prošnje in otroško ljubezen; vi Ljubljančani želite videti svetogorsko kraljico povelečevano javno po ulicah vašega mesta — in vi, vbogi pregnanci lepe Goriške, oh koliko imate Mariji povedati, koliko gorja potožiti, koliko srčnih želja razodeti in kako veliko, veliko prositi! Prošiti za se . . . za svoje . . . za svojo domovino . . . za našo Avstrijo . . .

* Po pridigi mi je g. dr. M., ki dobro pozna svetogorsko podobo in je večš starinoslovec, rekel, da je svetogorska podoba po njegovem spoznanju najbrže iz 12. stoletja — torej stara okoli 700 let.

Dvigni se, dvigni, sveta, častitljiva podoba svetogorske kraljice! Pojdi po našem mestu in blagoslovi njegove prebivavce! Blagoslovi sosednjo Goriško, svojo domovino; blagoslovi uboge begunce in njihove otročiče; tolaži jih, pomagaj jim, prosí za nas vse! Izprosi nam mir, o Marija! Amen.«

Na to so se pomikale množice iz cerkve na Marijin trg, kjer je bilo zbranih že veliko ljudi, ki niso mogli v cerkev. Strežnik gre naprej s križem; za njim se uvrstijo otroci, potem sledijo dekleta Marijine družbe. Za temi stopajo udje tretjega reda, na to dečki in deklice v belih oblačilih in z lilijami v roki. Dečki neso omenjene štiri napise na dveh tablah. Redovni bogoslovci nosijo podobo, za katero so razvrščeni redovniki in duhovniki, na čelu jim ekscelencia, metropolit ilirski, goriški knez nadškof. Za temi so sledile vsakidanje cerkvene pevke z nekaterimi pomočnicami, cerkvena ključarja, ženske v narodnih nošah in nepregledna množica ženskih.

Procesija se je pomikala po ulicah, kakor gre navadno ob vstajenju na veliko soboto. Mej procesijo so peli lavretanske litanije; ko so te končali, so molili sv. rožni venec. Po prihodu v cerkev nazaj so zapeli zahvalno pesem; na koncu so Prezvizišeni dali blagoslov s presv. Rešnjim Telesom.

Podoba je potem ostala še tri naslednje dni izpostavljena sredi cerkve na okusno ozaljšanem odru. Vse tri dni je imela obilno obiskovavcev. Goričani se kar niso mogli ločiti od nje; videlo se je, da so imeli Mariji veliko povedati. Prošnje niso bile zastoj; Bog jih kmalu vsliši!

Vsem, ki so kaj pomagali pri tej slavnosti ali z delom ali z darovi, bodi izrečena prav srčna zahvala! Bog plačaj, Marija povrni!

P. S. Z.

Nova Štifta na Dolenskem. „To je dan, ki ga je Gospod naredil, radujmo in veselimo se!“ To je bilo 15. julija na karmelski romarski shod, ki je za našo skupščino tako pomenljiv. Imenovani dan so nam blagoslovili preč. g. dr. Franc Trdan krasna kipa sv. Frančiška in sv. Elizabete. Kako vse drugače lice kaže naša lepa frančiškanska cerkev sedaj, ko stojita blizu velikega altarja ta krasna kipa. Kaj ne, drage sestre, kako vešele smo omenjenih kipov, ki nam predstavljata toliko čednosti! Naj omenim samo troje izmed njih: gorečo serafinsko ljubezen do našega Odrešenika Jezusa Kristusa, ponižnost in odpoved posvetnemu. Zadosti je, da jih le v tem posnemamo. Skrbite, drage članice, da bosta kipa, kakor zdaj, tako tudi zanaprej okrašena z venci in zelenjem. Neutrudljivemu preč. p. voditelju naj Bog tisočero povrne za njihov trud imenovane slovesnosti!

Razgled po serafinskem svetu.

Bombardiranje Oljiske gore. Angleži so iz zraka bombardirali Oljisko goro. Vrgli so sedemdeset bomb. Koliko in kakšno škodo so naredili, časopisi še ne poročajo. Brez vse neprilike ni bilo. Ne vem, ali hočejo sedaj Angleži prevzeti vlogo saracenov, ki so nekdanj pustošili svete kraje! Kajpada se potem ne bodo smeli čuditi, če se bo ves krščanski svet še z večjim gnusom in gnevom obračal proti njim, kakor nekdanj proti saracenom.

Katoličanom na Ruskem se obetajo boljše časi. Pod staro vlado so bili takorekoč brezpravni, ker je bil car ob enem papež ruske takozvane pravoslavne cerkve in ko tak seveda nasprotnik katoličanstva. Nova vlada, ki je proglasila versko svobodo, je pa morala, če je hotela biti dosledna, tudi katoličanom zagotoviti postavno varstvo. Da jo je volja to storiti, je deloma že pokazala. Mej zastopnike nepravoslavnih verskih družeb v notranjem ministerstvu je poklicala tudi katoliškega Poljaka profesorja Kotlijaevskega (Kotliarewsky).

Nuna — doktor. Na kološvarskem vseučilišču (Ogrsko) je letos prva redovnica dosegla doktorsko čast. To je M. Amalija Marija, šolska sestra N. Lj. Gospe. Pred vsem se je posvetila zemljepisni in zgodovinski vedi. Za doktorsko znanstveno delo je napisala zgodovinsko razpravo o sveti Elizabeti, patroni tretjega reda.

V Friburgu v Švici je obhajal petdesetletnico mašništva znameniti katoliški učenjak dominikan P. Albert M. Vajs (Weiß). Ondotna katoliška univerza je prav slovesno praznovala jubilej svojega izbornega profesorja. Sv. oče Benedikt XV. so poslali za služnemu branivcu najvišjih resnic svojo fotografijo in lastnoročno prsrčno častitko.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: rajni č. brat Vid Verbančič, * 10. dec. 1873 v Kapelah na Štajerskem, v franč. red stopil 8. nov. 1902, slovesne obljube napravil 6. dec. 1906, marljiv in vesten, obolel pri vojaki, † na Dunaju 20. aprila 1917. Bog mu daj večni mir! Dalje

I. pokojni udje **tretjega reda**

1) skupščine mariborske:

Maribor: Katarina Hudžar; Ribnica na Pohorju: Marija Vernik; Remšnik: Marija Lešnik; Sv. Lovrenc na Dravskem polju: Uršula Belca; Cirkovce: Ana Ekart; Dunaj: Terezija Odlak; Ptuj: Johana Bordijan; Sv. Martin pri Vurbergu: Franc Gornik, padel na laškem bojišču.

2) skupščine svetotrojiške:

Bogojina (Ogrsko): Štefan Lorenčič; Gorenja Lendova (Ogrsko): Julijana Rajbar; Polenšak: Ana Slavšak, Franc Virtič, Ivana Zavinčak, Janez Kindele; Sv. Lenart: Marija Knuplež; Kapela: Terezija Štuhec; Sv. Trojica: Franc Lubec (32 let v III. redu); Sv. Jurij na Ščavnici: Barbara Pohan-Lovrenčič, Frančiška Horvat (37 let v III. redu).

3) skupščine ljubljanske:

Marjeta Židan, Helena Bobek, Ivana Červan, Antonija Kocutar (zelo vestna in goreča dekle), Jera Dežman, Marija Kanja, Marija Primc, Ana Tomčič, Neža Tertnik, Avgušтина Kristan, Ana Hočevan, Ana Židan iz Sostrega.

4) skupščine idrijske:

Frančiška Filipič, Marija Fortunat, Jozefa Likar.

5) skupščine brezjanske:

Bégunje na Gorenjskem: Helena (Neža Praška) Hrovat.

6) skupščine kamniške:

Špitalič: Helena (Elizabeta) Štrajhar, Ivana (Marija) Petrovčič, Marija (Elizabeta) Slapnik, Janez (Frančišek) Hribar, Marija (Terezija) Mali.

II. pokojni udje **armade sv. Križa**:

Janez Žurman, Stopiče; Rotija Hace, Marjeta Bezil, Avgušтина Kristan. Priporočajo se udom armade sv. Križa v molitev!

Dalje se priporočajo v molitev:

B. J. za popolno ozdravljenje. Neka družina. Neki bolan mladenič v čast presv. Srcu Jezusovemu in preč. Srcu Marijinemu ter lurški Materi božji, da bi dosegel zdravje. Več oseb v dober namen. Neka oseba priporoča svojo bolno mater, brate in sestre in več vojakov, zlasti še enega, da bi se vrnil na pravo pot ter šel k spovedi; dalje sebe v raznih zadevah. F. M., vojak, priporoča sebe, bolnega očeta ter rajno mater, ki mu je nedavno umrla. Neka zelo bolna redovna sestra. Bratje I. in III. reda pri vojaki.

Zahvala za vslišano molitev.

V važni zadevi sem se zatekla s priprošnjo k sv. Antonu ter sem bila uslišana, zato naznanim obljubljeni zahvalo. Ivana Pirc. — Bodi najsrčnejša zahvala presv. Srcu Jezusovemu, Mariji bl. Devici, sv. Jožefu in sv. Antonu za zadobljeno zdravje. T. P. — Tisočera zahvala Materi božji za uslišano prošnjo! — Stotisočera zahvala presv. Srcu in svetogorski Materi božji za pomoč v veliki stiski! T. iz Lj. — Zahvala žalostni Materi božji za ozdravljenje v zelo težki bolezni. Zahvala za uslišanje v neki posebni stiski. F. K. — Srčna hvala in zahvala sv. Antonu, večkrat me je uslišal, ko sem ga prosil. Fr. E. K.

Darovi.

Armada sv. Križa. — Miloščina udov (armade sv. Križa) za Sv. Deželo v juliju: Marija in Antonija Pfeifer, Kranj 10 K; Jera Štibernik, Dobrunje 6 K; Ana Božič, Ljubljana 8·04 K; Marija Hrastnik, Trniče 34·40 K; Alojzija Kolarič, Sv. Miklavž 30 K; Neža Žurman, Ljubljana 16·80 K; Marija Primc, Ljubljana 25·40 K; Elizabeta Pauman, Strgonjci, 31 K; Marija Bevc, Kamna gorica 15·30 K; Marija Grebenc, Marolče 8·20 K; Urša Hudoklin, Št. Jernej 5 K; Alojzij Esih, Loka, Zid. most 18·20 K.

Za frančiškansko misijonsko družbo v Mariboru. Pospešitelji so nabrali: preč. g. Evald Vračko, župnik pri Sv. Ilju v Slov. goricah 123 K; preč. g. Friderik Volčič, župnik na Breznem 100 K; preč. g. Jožef Čede, župnik v Studenicah 57·60 K; preč. g. Matej Štrakl, župnik pri Sv. Petru pri Mariboru 27·70 K; preč. g. Martin Gaberc, provizor pri Sv. Križu nad Mariborom 30·90 K; preč. g. Valentin Kropivšek, župnik v Framu 110 K; preč. g. Andrej Fišer, župnik v Ribnici na Pohorju 16·70 K; preč. g. Jernej Frangeš, župnik pri Sv. Marjeti ob Pesnici 50·40 K; preč. g. Andrej Gliebe, dekan v Ormožu 18·70 K; Strajnšek Frančiška 100·20 K; Gleinzer Frančiška 50·40 K; Filipaj Veronika 91 K. Posamezni udje so darovali: Krivec Ivana 100 K; Drescher Ema 20 K; po 10 K: Frangež Terezija, Gsellmann Ana, Dragoner Neža, Schmiderer Marija, Kraner Rozalija, Šebot Elizabeta, Mathiaschitsek Jozefina, Dvoršak Elizabeta, Haberstroh Monika, Škof Marjeta, Šubic Jozefina, Frangež Elizabeta, Kotar Alojzija, Baumann Frančiška, Novak Ivana, Farazin Apolonija, Predan Franc, Aleksič Marija; Fras Barbara 10·40 K, Faleš Ivana 4 K; po 2 K: Dobaj Franc, Meško Marija, Turkuš Antonija, Pečolnik Frančiška; Breznik Ana 3 K, Hodžar Katarina 50 K, Kebrič Friderik 10 K; za obrabljene poštne znamke 62 K. Došlo v Kamnik: Kovačič Neža, Dunaj 3 K.

Za afrikanske misijone: Neka oseba za dve deklici, ki naj se krstita na ime Neža in Barbara: 40 K. Dular Ivana, Vavtavas, za dva zamorska otroka, ki se naj krstita na ime Marija in Anton Pad. Katarina Traven, Tunice 10 K. Neimenovana (v zakristiji) 40 K.

Za misijone: Marija Rupnik, Črni vrh 2 K; Marolt Jernej, Sv. Križ pri Kost. 10 K; g. Jakob Bajt, Cerkno, nam je poslal za misijone 1200 K iz zapuščine rajne velike dobrotnice misijonov g. Marije Lapanja iz Ponikve pri Tolminu. Blagi dobrotnici, ki je vse svoje premoženje darovala v misijonske namene, naj dobri Bog tisočero povrne v srečni večnosti.

Za prosep »Cvetja«: preč. g. Val. Majar, kurat, Izlake: 10 K. Neža Kovačič, Dunaj 2 K.

Opomba. Tistim, ki nam dopošiljajo stare znamke, damo vedeti: Nargane ali na dopisnicah natiskane znamke nimajo nobene vrednostne veljave; drugih znamk naj nabiratelji ne jemljejo doli, ampak naj jih izrežejo z robom, da so videti kakor podoba v okvirju. Tako imajo večjo vrednost.

Upr. M. m. zv. v frančišk. samostanu v Mariboru.

Za cerkev in samostan v Brežicah so darovali:

Prezv. Dr. Fr. Sedej, nadškof goriški **100** K, tretjeredniki, Ljubno **177** K, Šinkovec A., župnik, Škofja Loka **70** K; po **50** K: Grmek N. Kamnik, Mihelin M., Kamnik, Pikec M., Ljubljana, Vehovec I., Ljubljana, Zidanšek J., sem. ravn., Maribor; Jamnik A., župnik, Sela **41** K, Rihar Ant., Mengeš **40** K; po **30** K: Pogačnik H., Kamnik, Hudej A., Mozirje; tretjeredniki, Studenice **22** K; po **20** K: Babič M., Braslovče, Batič V., vikar, Pečine, Bakan J., Dokležovje, Gril P., Sv. Mihael (Kor.), Hrastnik Hel., Sp. Polskava, Jerše K., Kamnik, Lapanja I., Podmelec, Ločniškar I., Ljubljana, Novak A., Kočevje, Polajnar M., Štefanja gora, tretjeredniki Št. Vid p. Vip., Trebušak B., Sela, župni urad Rudnik, neimenovana Tunice; Stemberger & Mellitzer, Mengeš **16** K, Pavalec P., Pesnica **14-60** K, Kramberger M., Sv. Bolfenk **12** K, Murovec Fr., Dunaj **12** K; po **10** K: Arh A., Boh. Bistrica, Bratušek Fr., župnik, Svetinje, Berlogar U., Ljubljana, Benkovič K., Kamnik, Bahovec M., Zagradec, Dular, I., Vavtavas, Hladnik M., Dev. Mar. v Polju, Hanžel V., Maribor, Kocijančič A., žpk. v p., Repnje, Karlin M., Kamnik, kapucinski samostan, Sv. Križ, Kranjc H., Maribor, Mlakar M., Železniki, Marinič M., Mala Nedelja, Mrevlje A., Sv. Križ-Cesta, Majar V., kurat, Izlake, Mesar E., Ljubljana, Novak M., žpk., Radovica, Nežima K., Kamnik, Prezelj I., Železniki, Repnik M., Rudnik, Rožnik K., Preserje, Rihar Fr., Polhovgradec, Stergar A., Kamnik, Smrtnik J., Brezovica, Snaj J., Ježica, Smrke M., Stožice, Šumi E., Šifrer M., Dovje, Tomaš J., žpk., Brštanovo, Teran A., Tinje, Turk I., Pliberk, dr. A. Ušeničnik, Ljubljana, Zelnik J., žpk., Čemšenik, Zajc K., Ljubljana, Žurej J., Maribor, župni urad, Toplice, Jeretina A., Vrhovlje; Majhen M., Dob (nabrala) **9** K, Montenari A., Zid. most, **8-40** K, Jenčič J., Kamnik, **8-10** K; po **8** K: Gabriel M., Borovnica, Jerolič G., Bistrica v R., Marolt J., Sv. Križ p. Kost., Šegula A., Kranj; Šega M., Sodražica **7** K; po **6** K: Fuchs T., Semič, Jelovšek A., Kamnik, Marinčič M., Feldsberg, Trobina H., Velenje, Winkler o. B., Dol, Zupanc J., Radeče, neimenovan Brdo; Rižnar A., Radeče **5-20** K; po **5** K: Čuš, M., Ptuj, Dobnikar J., Janče, Dokl G., Radgona, Deleja J., Solčava, Fajfar A., Kranj, Hrovath K., Ljubljana, Jug F., Šmarje p. J., Kmetič M., Kamnik, Kutnar I., žpk., v Sp. Čatež, Kruljč M., Laški trg, Kaml M., Ptuj, Kapana M., Ruše, Košec M., Vojnik, Kandut A., Mislinje, Lom Fr., žpk., Sv. Peter, Majcen B., Šmarje p. J., Medved A., Zagorje, Menhart J., žpk., Vel. Nedelja, Markelj I., Podbrezje, Premerl St., reg. chori, Ljubljana, Petrič M., Vipava, Rejec Fr., žpk., Sv. Križ-Cesta, Rant M., Osojnik, Schmid M., žpk., Solčava, Sedej A., Idrija, Sajc M., žpk. v p., Skaručina, Simonič V., vojna pošta 385, Sajovic A., Rova, Šimenc Pr., Kamnik, Štingel M., Maribor, Štrbenk M., Škale, Štern H., Št. Vid n. Lj., Tesnar Fr., Ljubljana, Vodopivec A., vojna pošta 625, Volk J., Ajdovščina, Umek Fr., Turjak, Žnidaršič A., žpk., Štanga, Žnidaršič Fr., Stari trg, Žnidaršič H., Stari trg, Žnidaršič J., Brno, župni urad Gornji grad, neimenovana, Sv. Ana v Sl. g., neimenovana, Maribor, Hanžič J., kaplan, Škale; po **4** K: Ažbe K., Ljubljana, Brudar J., Št. Jernej, Batič A., Lokavec, Brejc K., Velesovo, Drobnič T., Novavas, Družovič J., Maribor, Homar J., Lukovica, Kukovič M., Loče, Kovač I., Novo mesto, Kovač U., Št. Rupert, Logar J., Goriče, Lekan H., Podgora, Pogač V., Slov. Gradec, Peterlin H., Št. Rupert, Potočar Fr., Novo mesto, Ryšanek L., Zid. most, Repanšek M., Radomlje, Šimenc M., Dol,

Štibil A., Sv. Križ-Cesta, Vaclavik R., žpk., Gotovje, Žust G., Štanga, Udovč J., Št. Rupert, Černe U., Ljubljana, Adorator, Baderna; Bobnar M., Lahoviče **3 50** K; Jenko Št., vikar, Podgraje **3 40** K; po **3** K: Ahačič A., Duplje, Bambič M., Retje, Batič M., Ustje, Bernik A., Ljubljana, Esih J., Račica, Freisteiner M., Dramlje, Hočevar M., Duňaj, Jereb M., žpk. v p., Sp. Bernik, Krek Fr., žpk., Vranjapeč, Klembas M., Zagorje o. S., Kovač J., Lokavec, Kokol J., Postojna, Kurbec M., Kamnik, Lapanja A., Krk, Marovt N., Braslovče, Miglič Fr., Sv. Križ p. L., Mihelič A., Kropa, Oven M., Sveti Križ p. L., Nagode I., Ljubljana, Podlesnik M., Griže, Plavc Fr., Laški trg, Poljak M., Št. Lenart, Schlamberger R., Maribor, Slavič J., kaplan, Sv. Marjeta, Šmon M., Domžale, Šparovič M., Kamna Gorica, Šraj M., Železniki, Vagaja J., Ljubljana, neimenovana, Kamnik, neimenovana, Kamnik, Župe L., Stožice; Medvešek M., Št. Rupert **2 30** K, Medvešek M., Sevnica o. S. **2 20** K, Vreča M., Sv. Trojica v Sl. g. **2 20** K; po **2** K: Ausec A., Novomesto, Aichholzer M., Loče (Kor.), Ambrož R., Ribnica, Benigar J., Trnovo, Culkar M., Vel. Lašče, Capuder I., Kamnik, Čehun M., Kamnik, Čuk K., žpk., Škocijan, Čujec M., Temeljine, Dobaj Fr., Kamnica, Drevenšek I., Maribor, Filler V., žpk., Dole, Fabjan M., Toplice, Fortuna I., Dekani, Gregorič I., Bela cerkev, Grabnar St., Admont, Giostro I., Trst, Golob N., Kamnik, Habjančič J., Ormož, Hraba K., Sv. Marjeta, Hervatin Fr., Podgrad, Janžekovič J., župnik, Sv. Lenart, Jarc A., Ajdovec, Kogelnik J., Bistrica v R., Kvančnik J., Borovlje, Kupljen E., Sv. Jurij o. Šč., Kralj I., Ljubljana, Kapun A., Sv. Jakob v Sl. g., Koželj M., Dvorje, Kokalj I., Zabeznica, Lampič M., Hirt (Kor.), Lekan M., Ljubljana, Mirt M., Rajhenburg, Mlinarič M., Radenci, Novak M., Hoče, Nagel I., žpk., Št. Ilj, Požar A., Kopriva, Pilstotnik M., Bruck o. L., Puncer Fr., Sp. Hudinja, Podberšek M., Trbovlje, Pirman J., Št. Rupert, Pezdirc M., Črnomelj, Predalič Fr., Ljubljana, Premrl M., Vrhpolje, Rakoše A., Straža, Rus T., Ribnica, Rode K., Kamnik, Sitar, Št. Gotard, Sinkovič M., Gradec, Stermole A., Št. Rupert, Skasa P., Slov. Gradec, Šlander A., dekan, Stari trg, Šolske sestre, Maribor, Trdina M., Kranjska gora, Teršan M., Ljubljana, Tičar R., Tupaliče, Zazula A., Idrija, Židan M., Ljubljana, neimenovana, Sv. Ana v Sl. g., Zavodnik G., Mislinja; Tomažin M., Krka **1 50** K; po **1** K: Dimnik Fr., žpk., Motnik, Fidler A., Ponikva, Ihan M., Krka, Janež D., Studeno, Kovačič A., Ptuj, Kunst K., Tržič, Maček M., Kamnik, Metelko A., Radna, Pečovnik A., Luče, Rupnik M., Črni vrh, Razlag E., Ptuj, Slemenšek M., Dramlje, Štern P., Ljubljana, Šegula M., Ormož, Trampuš I., Vodice, neimenovana, Kamnik, župni urad, Dolič; Meško Fr., župnik, Apače **80** v., Kolesnik M., Št. Vid n. Vald. **80** v. Po preč. g. župniku Jakobu Razboršek v Tunicah **25** K; po preč. p. Vincenciju Kunstelj: neimenovan **10** K, Antonija Pevec **20** K, Frančiška Treven **4** K, Mana Lukanec vnovič **4** K.

Vsem dobrotnikom: Bog plačaj z večnimi darovi!

